

Verslag

Centraal College van Deskundigen (CCvD) / Accreditatiecollege (AC) Bodembeheer

Datum: 26 juni 2025
Tijd: 10.00 – 12.30 uur
Plaats: Digitaal, Microsoft Teams
Kenmerk: Definitief_verslag_SIKB_CCvD_AC_Bodembeheer_20250626

Deelnemers

David van den Burg (DvdB)
Martin van Bostelen (MvB)
Bas van Oosten (BvO)
Bram van de Pas (BvdP)
Michel Post (MP)
Charly van Schaik (CvS)
Rabbe Vedder (RV)
Arjan Veldhuizen (AV)
Saskia Verhoeven (SV)

Jan Keijzer (JK)
Ariël Kleverwal (AK)

Willem van der Zon (WZ)
Willem Bastein (WB)
Gerben Zijlstra (GZ)
Lex Stam (LS)
Tessa Verschoor (TV)
Sonja Kooiman (SK)

Afwezig

Wim Aarnink
Marcel van Seeters
Joep van der Wee

Vacature(s)

Te benoemen afgevaardigde

Te gast

Henk Koster (HK)
Jelle de Boer (JdB)
Esmee den Haan (EdH)
Erik Doekemeijer (ED)
Kay Mollenhauer (KM)

Werkt bij

BAM Infra
SGS Intron Certificatie
Stantec
NEN
OD Drenthe
Mateboer Milieutechniek
Eurofins
Rijkswaterstaat WVL,
Bodem en Ondergrond
Kiwa
Waterschap Vallei en
Veluwe
Vopak
Klimaatgarant
Cumela Nederland
Waterproef
TAUW
SIKB-programmabureau

Werkt bij

Mineralz
RWS-WVL
Stichting Bodembeheer
Nederland

Werkt bij

SIKB-programmabureau
SIKB-programmabureau
SIKB-programmabureau
SIKB-programmabureau
SIKB-programmabureau

Afgevaardigd door of rol

Voorzitter
Bouwend Nederland en NVPG
NCVi
VKB
NEN
VNG
VvMA
FeNeLab
Ministerie van I&W

NVCi
UvW

VNO-NCW
BodemenergieNL
VNO-NCW
UvW
VKB
Secretaris

Afgevaardigd door of rol

VA
Rijkswaterstaat als opdrachtgever
VNO-NCW

IPO

Te gast bij

Alle agendapunten
Alle agendapunten
Alle agendapunten
Agendapunt 5
Agendapunt 9

1. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent de vergadering. De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld. Er zijn afmeldingen ontvangen van Wim Aarnink, Marcel van Seeters en Joep van der Wee.

2. Regeling bodemkwaliteit

Saskia Verhoeven geeft een toelichting op de stand van zaken en lopende acties richting de volgende herziening. De nieuwe versies van de BRL SIKB 7500 en BRL 9335 zullen naar verwachting per 1 januari 2026 aangewezen worden. De internetconsultaties en overige benodigde procedures daarvoor starten naar verwachting medio zomer 2025. In verband met het benodigde communicatietraject vanuit SIKB met betrekking tot datum van inwerkingtreding, houden SIKB en I&W hierover de komende tijd contact.

Dit laatste is ook van belang in het kader van beantwoording van eventuele inhoudelijke vragen tijdens de internetconsultatie op de nieuwe Rbk. Erik Doekemeijer geeft aan dat in de openbare consultatieronde die SIKB organiseerde met betrekking tot deze BRL-en veel zienswijzen binnengekomen zijn, en dat het dus goed mogelijk is dat dezelfde partijen opnieuw hun bezwaren naar voren zullen brengen in de internetconsultatie op de Rbk. De voorzitter benadrukt dat het formeel aan het ministerie van I&W is om op de internetconsultatie te reageren, maar dat vaststelling / beheer van de inhoud van de normdocumenten bij SIKB ligt. Afstemming over de beantwoording kan echter altijd.

Jan Keijzer geeft aan dat binnen het verbeterprogramma al over dit onderwerp is gesproken. In het verlengde daarvan is het belangrijk dat het CCvD een zorgvuldige kritiekronde doorloopt met voldoende respons en vindt hij het jammer dat er nu nog een aparte kritiekronde is voor de Regeling bodemkwaliteit (Rbk). Jelle de Boer reageert dat de aankomende internetconsultatie in principe puur procedureel is; de inhoudelijke afstemming heeft al plaatsgevonden. Vanuit SIKB zal nog teruggekoppeld worden aan de indieners van reacties in de SIKB-consultatieronde. Dat vindt plaats wanneer de definitieve versie beschikbaar is: na afronding van de RvA- en HUF-toets.

3. Maatregelen n.a.v. Programma Versterking Kwalibo

Henk Koster geeft een toelichting. Het verbeterprogramma is eind december 2024 afgerond. Henk benadrukt dat het belangrijk is om vervolg te geven aan de goede punten die in het programma zijn opgepakt en aan de communicatie daarover. Enkele onderdelen lopen nog door, zoals Advies onder Kwalibo, het grondstromenpaspoort en de whereabouts. De afstemming hierover vindt plaats in het operationeel overleg. Henk zal hierover een terugkoppeling geven in het College zodra dit aan de orde is.

Bram van de Pas geeft aan dat Advies onder Kwalibo nog niet is afgehecht en hij vraagt of er actie nodig is. Er was momentum maar het lijkt nu te blijven hangen in de markt. Hij stelt voor dat SIKB en VKB samen optrekken om het onderwerp op de agenda te houden. Henk bevestigt dat SIKB hier inderdaad aandacht voor vraagt en dat het definitieve standpunt van I&W nog gevormd wordt. Saskia Verhoeven voegt toe dat het onderwerp op 8 juli 2025 geagendeerd staat in het operationeel overleg.

4. Ontwikkelingen Europese normalisatie bodem

Van 13-16 mei 2025 vergaderde CEN/TC 444 'Environmental characterization of solid matrices' in Praag. Hierbij is nieuwe normontwikkeling voor o.a. analyse van PFAS en microplastics besproken. Ook was de Europese Commissie aanwezig om de samenwerking met CEN/TC 444 voor het ontwikkelen van Europese normen ter ondersteuning van de Soil Monitoring Law te bespreken. Michel Post geeft een presentatie over de relevante ontwikkelingen bij CEN/TC 444, de rol van Europese normalisatie en de relevantie voor Nederland. De slides worden gedeeld met het verslag van deze bijeenkomst.

Martin van Bostelen vraagt of PFAS-analyses niet alleen voor grond maar ook voor bouwstoffen gelden. Arjan Veldhuizen geeft aan dat dit onder de brede definitie van 'waste' valt. Er is bij bouwstoffen voorzichtigheid nodig; CEN/TC451 is hiervoor de normcommissie. Een eventuele nieuwe norm zou daar doorgevoerd moeten worden. Michel Post vraagt of daarin ook iets wordt vastgelegd over de onderste rapportagegrens. Hij geeft aan dat het deels een politieke keuze is welke norm je hanteert. De analysemethodes in het lab worden steeds beter maar het gaat ook om wat zinvol en realistisch is. Arjan Veldhuizen bevestigt dit en noemt dat het uitgangspunt moet zijn dat de norm de stand van de techniek weergeeft.

Ariël Kleverwal benoemt dat er sinds vorig jaar een advies geldt om aspecten als klimaatverandering en duurzaamheid op te nemen in de NEN. Vanaf dit jaar is dat zelfs verplicht. Ze vraagt zich af of dit ook in Europees verband wordt meegenomen. Michel Post reageert dat dit vooralsnog een nationale lijn is en dat binnen CEN/TC 444 wel wordt gewerkt aan een kader om duurzaamheid mee te nemen in normontwikkeling, maar dat er op Europees en mondiaal niveau nog geen verplichting is. Arjan Veldhuizen vult aan dat er internationaal gewerkt wordt aan een nieuw guidance-document dat zich richt op het meenemen van duurzaamheidsaspecten in het schrijven van normen. Dit document moet een praktische vertaling bieden voor normcommissies en handvatten om gemaakte afwegingen expliciet te onderbouwen. Soms ontkom je er namelijk niet aan om een techniek toe te passen die vanuit duurzaamheidsoogpunt niet ideaal is, bijvoorbeeld toepassing van kwik bij sommige analysetechnieken.

Henk Koster merkt op dat binnen dit College verschillende normeringen samenkomen die soms met elkaar kunnen botsen. Het is erg belangrijk om elkaar goed op de hoogte te houden en initiatieven heel vroeg te signaleren, zodat men niet verrast wordt bijvoorbeeld door Europese richtlijnen. Michel Post onderschrijft dit en geeft aan dat NEN al langere tijd bezig is om initiatieven vanuit ISO en CEN te volgen en ervoor te zorgen dat deze informatie tijdig bij NEN terechtkomt. Daarbij is afstemming tussen NEN en SIKB van groot belang; deze vindt ook met enige regelmaat plaats. De voorzitter bevestigt dat afstemming plaatsvindt en benadrukt dat men elkaar proactief moet blijven opzoeken.

Gerben Zijlstra vraagt hoe het geschetste traject zich verhoudt tot de Europese Bodemonitoringsrichtlijn, vooral in het geval dat deze toch zou vast lopen in de besluitvorming. Gaat dit proces dan nog wel door? Michel Post antwoordt dat de opdracht vanuit de EU inderdaad samenhangt met de vaststelling van de richtlijn. Maar los daarvan is het volgen van de Europese normontwikkeling, en de vertaling daarvan naar de

Nederlandse context, ook belangrijk met het oog op bodemgezondheid. De voorzitter voegt toe dat uit een presentatie van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) onlangs bleek dat de kans dat de richtlijn het niet meer haalt, klein is.

Bram van de Pas vraagt of er, naast de werkvoorschriften vanuit NEN en ISO, ook al aandachtspunten zijn waarop SIKB nu al kan/moet voorsorteren. Michel Post geeft aan dat het belangrijkste is dat nieuwe normen vanuit ISO en NEN goed worden geïntegreerd in de SIKB-documenten én andersom. Het is nu vooral een kwestie van de ontwikkelingen goed volgen en snel reageren zodra het relevant wordt.

5. Jaarrapportage Bodembeheer 2024

Erik Doekemeijer geeft een toelichting bij dit agendapunt. Voor elk kalenderjaar worden door de geaccrediteerde certificatie-instellingen (CI's) gegevens aangeleverd omtrent de resultaten van (opvolgings-)audits die door hen voor de certificatieschema's bodembeheer zijn uitgevoerd. Dat is ook over 2024 gebeurd, uitgesplitst per (onderdeel van iedere) BRL en protocol. Erik Doekemeijer benoemt de volgende punten:

- Er zijn elk jaar wel wat schommelingen zijn in het aantal certificaathouders, maar vooral het aantal certificaathouders van BRL SIKB 12000 is afgenomen. Daarover volgt later meer bij agendapunt 6.
- Belangrijke ontwikkelingen zijn de integrale vernieuwing van BRL SIKB 6000 en BRL SIKB 7000 en de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Verwacht was dat dit zou leiden tot een groter aantal afwijkingen, maar dat blijkt in 2024 nog niet het geval te zijn. Mogelijk wordt dit effect alsnog in 2025 zichtbaar, omdat in 2024 nog vaak is geaudit op de oude versies van de BRL'en, binnen de overgangstermijn.
- Het aantal afwijkingen laat een dalende trend zien, maar opvallend is dat het aantal klachten juist is toegenomen.*
- Een opmerkelijke ontwikkeling dit jaar is de strafrechtelijke vervolging van een auditor die onterecht een certificaat heeft afgegeven.
- Tot slot: voor de rapportage is primair de informatie van de CI's benut. Van decentrale overheden, inclusief omgevingsdiensten, is helaas nauwelijks input ontvangen. Het zou mooi zijn om die in komende jaren wel mee te kunnen nemen.

* Jan Keijzer vult aan dat klachtafhandeling iets anders is dan het oppakken van signalen. Over die laatste is met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) afgesproken dat zij hun bevindingen delen en dat die door de CI in een volgende audit bekeken wordt. Andersom geldt in principe vertrouwelijkheid, en daarom worden afwijkingen in principe niet door de CI met publieke partijen gedeeld. Ariël Kleverwal merkt daarbij op dat het voor velen niet duidelijk is wanneer iets een klacht is, een signaal of een afwijking is. Jan Keijzer ziet ook dat hier op het gebied van communicatie nog winst te behalen is.

Rabbe Vedder benoemt zijn zorgen over de opvolging van bodemsignalen bij ILT. Signalen worden door het bevoegd gezag aan ILT gemeld, maar het beeld is dat er vervolgens vaak weinig mee gebeurt of geen terugkoppeling over plaatsvindt. De vraag is wat hieraan gedaan kan worden. Erik Doekemeijer geeft aan dat in het verleden

geprobeerd is om de ILT actiever te betrekken bij het opstellen van de jaarrapportages, maar dat dit lastig blijft. Henk Koster merkt op dat de ILT inmiddels wel is aangesloten bij verschillende begeleidingscommissies van SIKB, wat een belangrijke stap vooruit is. Tussen SIKB en ILT vindt ook regelmatig overleg plaats. De vraag tot op welk niveau informatie wordt gedeeld en teruggekoppeld staat voor volgende week op de agenda van een overleg waarbij zowel de ILT als de schemabeheerders aanwezig zijn. De voorzitter vat het verschil tussen het CI-proces en het publieke traject samen. Het College speelt geen formele / directe rol in hoe de ILT haar werk uitvoert, inclusief de afhandeling van bodemsignalen. Er zijn al pogingen gedaan om informatie beter te koppelen, maar er is nog winst te behalen, en dat moet ook worden nagestreefd.

Bram van de Pas benoemt het overleg tussen CI's, ILT en schemabeheerders over data-uitwisseling. Hij benadrukt dat de certificaathouders, als opdrachtgevers van de CI's, ook een stem en rol zouden moeten hebben in de informatie-uitwisseling en de gesprekken daarover. Het gaat immers om gegevens over deze onder toezicht gestelden.

Bram van de Pas wijst op hoofdstuk 2.6 van de Jaarrapportage, waar staat dat meer tijd gewenst zou zijn voor beoordelingen. Wie toetst dit en wie bepaalt hoeveel audittijd nodig / reëel is? Erik Doekemeijer antwoordt dat het College hiervoor verantwoordelijk is; het College stelt het schema vast waarin ook de bijbehorende audittijd wordt vastgesteld. Jelle de Boer voegt toe dat punt 8 van de agenda over de evaluatie van bijlage X gaat, waar ook de audittijd en -systematiek aan bod komen. Hij nodigt geïnteresseerden uit om zich aan te melden voor de begeleidingscommissie bij die evaluatie.

Het College besluit de Jaarrapportage 2024 vast te stellen en geeft aan dat de Jaarrapportage niet direct aanleiding geeft tot het initiëren van wijzigingen in schema's.

6. Verwerking openbare reactieronde BRL SIKB 12000: versie 3.0

Sonja Kooiman geeft een toelichting bij dit agendapunt. De vigerende versie van de BRL SIKB 12000 'Tijdelijke grondwaterbemaling' (versie 2) is in werking sinds 1 januari 2018. Na een terugloop in het aantal certificaathouders en bevestiging van het behoud van de certificeringsmogelijkheid door het College zijn de BRL SIKB 12000 en de bijbehorende protocollen inhoudelijk herzien. Het doel was om beter aan te sluiten bij de uitvoeringspraktijk van bemalers, waardoor certificering voor deze doelgroep interessant blijft/wordt en voor opdrachtgevers / bevoegd gezag een gecertificeerde uitvoerder ook duidelijker meerwaarde heeft. In het voorjaar van 2025 heeft ontwerpversie 3.0 van de BRL SIKB 12000 ter inzage gelegen. De binnengekomen reacties zijn verwerkt.

Ariël Kleverwal benoemt een passage in de BRL die betrekking heeft op het verplaatsen van verontreiniging. Die gaat nu alleen over vergunningplichtige bemalingen, maar waarschijnlijk hoort deze ook van toepassing te zijn op meldplichtige en informatieplichtige bemalingen. Dat kan zijn vanuit landelijke wetgeving, maar ook vanuit decentrale regelgeving. Het verzoek is om dit te controleren en de tekst aan te scherpen.

Charly van Schaik geeft aan dat in protocol 12010 onderaan pagina 4 een alinea per ongeluk dubbel ingekopieerd is. Daarnaast is de definitie van cq. het onderscheid tussen 'opdrachtgever', 'initiatiefnemer' en 'vergunninghouder' niet voldoende helder. Het

verzoek is deze aan te scherpen, bijvoorbeeld in lijn met de BRL SIKB 6000.

Het College besluit om versie 3.0 van BRL SIKB 12000, Protocol 12010 'Bemalingsadvies / geohydrologische effectenberekening' en Protocol 12025 'Werkvoorbereiding & uitvoering bemaling' vast te stellen en verleent mandaat aan het programmabureau van SIKB om bovengenoemde feedback te verwerken voorafgaand aan publicatie.

7. Verwerking openbare reactieronde HUM Waterbodem: versie 1.0

Sonja Kooiman geeft een toelichting bij dit agendapunt. Beoogd was om het College te vragen de definitieve versie van de HUM Waterbodem vast te stellen. Aangezien een belangrijke stakeholder in de Begeleidingscommissie voor de totstandkoming van de HUM Waterbodem heeft aangegeven bezwaar te hebben tegen vaststelling van de voorliggende versie, besluit het College de besluitvorming hierover aan te houden.

Voor het definitieve voorstel geeft het College de volgende aandachtspunten mee:

- Bram van de Pas wijst op een opmerking over persoonsregistratie en stelt voor om in oktober opnieuw te kijken naar de stand van zaken in de wetgeving. Saskia Verhoeven geeft aan dat de besluitvorming over eventuele implementatie hiervan in wetgeving nog niet is afgerond. Henk Koster vult aan dat SIKB-documenten altijd gebaseerd (moeten) zijn op geldende wet- en regelgeving. Bram van de Pas is het daarmee eens en pleit vooral voor duidelijkheid en tegelijk proactieve aandacht voor mogelijke toekomstige wijzigingen.
- Bram van de Pas merkt op dat in het besluitdocument en de reactietabel op meerdere plekken ten onrechte "HUM Bodembeheer" staat in plaats van "Waterbodem". Ook noemt hij een opmerking waarop nog geen reactie is gegeven. Beide zaken worden hersteld.
- Waterbeheerders zijn in de praktijk in situaties die beschreven worden in de HUM Waterbodem zowel eigenaar/initiatiefnemer als bevoegd gezag/handhaver. Het College geeft aan dit een bijzondere situatie te vinden, maar dat deze keuze bij de wetgever ligt en niet bij SIKB.

Afgesproken wordt om dit agendapunt, na verwerking van de benodigde wijzigingen, in een volgende vergadering terug te laten komen.

8. Plan van aanpak herijking bijlage X

Jelle de Boer geeft een toelichting bij dit agendapunt. Op verzoek van het College zal de bijlage X met eisen aan certificering en certificatie-instellingen worden geactualiseerd, waarbij ook integratie van de eisen uit BRL SIKB 2100 en BRL SIKB 11000 plaatsvindt. Het Plan van aanpak, zoals dat reeds met de certificerende instellingen is besproken, is met het College gedeeld. Vanuit SIKB zal Linda Dirven als penvoerder optreden. Aan de aanwezigen wordt verzocht om te beoordelen of zij een vertegenwoordiger willen aanwijzen in de begeleidingscommissie en zo ja om door te geven wie dat zou zijn. Willem Bastein meldt zich hiervoor tijdens de vergadering aan namens BodemenergieNL. De voorzitter doet de oproep om aanvullende aanmeldingen vanuit andere partijen per mail te delen na de vergadering.

9. Notitie stand van zaken Projecten bodembeheer

Het programmabureau SIKB coördineert diverse projecten bodembeheer. Het College ontvangt elke vergadering een schriftelijke samenvatting van de stand van zaken per project. Henk Koster geeft een toelichting bij de notitie.

Bram van de Pas merkt op dat bij punt 2, over de handreikingen voor geofysische meettechnieken, de tekst de afgelopen tijd grotendeels ongewijzigd is gebleven omdat er weinig ontwikkeling lijkt te zijn. Kay Mollenhauer licht toe dat het inderdaad iets langer duurt dan gewenst. De aangepaste versies van de handreikingen zijn inmiddels grotendeels gereed, maar beoogd is om nog enkele aanpassingen te doen zodat de metingen breder kunnen worden toegepast. De aangepaste versies van de handreikingen kunnen naar verwachting in oktober geagendeerd worden in het College.

10. Conceptverslag CCvD/AC Bodembeheer 27 maart 2025

Charly van Schaik geeft aan dat RUD Drenthe gewijzigd moet worden in OD Drenthe. Het verslag wordt verder inhoudelijk ongewijzigd vastgesteld.

11. Mededelingen en rondvraag

Er zijn geen mededelingen en geen punten voor de rondvraag.

12. Afsluiting

De voorzitter sluit de vergadering en dankt de aanwezigen voor hun inbreng.

Vergaderschema CCvD/AC Bodembeheer 2025

Datum	Tijd	Plaats
Do 2 oktober 2025	10:00 – 12:00	Online / Microsoft Teams
Do 11 december 2025	10:00 – 12:00	Waterschapshuis Amersfoort

Openstaande acties

Vergadering	Actor	Actie	Stand van zaken
18-03-2021	KM	Bevoegde gezagen actief betrekken bij de on-site meettechnieken (mits conform de richtlijnen uitgevoerd).	Loopt.
31-03-2022	HK	De mogelijkheden voor werken over de grens verkennen, te beginnen met een gesprek met de OVAM (Vlaanderen).	Loopt.
31-03-2022	College	Oproep aan CCvD en achterban: ervaringen met over de grens werken met SIKB te delen.	Loopt.
08-12-2022	JdB	Agenderen voor eerstvolgende CI-overleg, naar aanleiding van de resultaten van de Jaarrapportage certificatoezicht 2021: - Bijhouden logboek door Kwaliteitsverantwoordelijke Persoon (KVP-er) van de aannemer tijdens saneringen. - Potentiële verbeterpunten bij interne audits.	Jaarrapportage 2021 wel geagendeerd, nog niet besproken. Inmiddels ook jaarrapportage 2022 beschikbaar
08-12-2022	SIKB	Project starten voor modernisering van het certificatieschema onder BRL SIKB 2100, Mechanisch boren.	Loopt.
05-10-2023	SIKB	Opnieuw aan RvA vragen of werkvoorschriften voor XRF (veldanalyses) in een protocol onder BRL SIKB 2000 opgenomen kunnen worden.	
27-06-2024	HK	Initiatief voor impactanalyse Europese standaard bodemenergiesystemen en grondwaterputten	
27-06-2024	SK	Geactualiseerd overzicht zittingstermijnen Collegeleden opstellen en delen met College	
10-10-2024	SIKB	Begeleiden van evaluatie bijlage X	
10-10-2024	KM	Delen van stand van zaken project handreiking opkomende meettechnieken.	
12-12-2024	HK	Terugkoppelen over herkomst van afstanden voor protocol 2101 aan Martin van Bostelen n.a.v. gesprek hierover in de betreffende Sectie.	Afgerond.
12-12-2024	HK	In gang zetten evaluatie nieuwe sectie-indeling	